

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՈՐՈՇՈՒՄ N 46/9

ք.Երևան

30 սեպտեմբերի 2022թ.

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), քննության առնելով ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 19.08.2022թ.-ի թիվ 4215970 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանի (ՀՎՀՀ՝ 57273841) դիմում-բողոքը՝

ՊԱՐԶԵՑ

1. Բողոքարկման առարկան, դիմում-բողոքով բերված փաստարկները և ներկայացված պահանջները

Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանը (այսուհետ նաև՝ բողոքաբեր) հայտնում է, որ համաձայն 19.08.2022թ.-ի թիվ 4215970 արձանագրության՝ իրեն պատկանող ք. Գյումրի, Անի թաղ 11-9Գ 13 հասցեում գտնվող խանութից Անահիտ Կարախանյանի կողմից տեղի է ունեցել հսկիչ գնում 480 (չորս ություր ութսուն) ՀՀ դրամի չափով, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ եղանակով և ըստ կազմված արձանագրության՝ գումարի դիմաց ՀԴՄ կարոն չի տրամադրվել և նաև նշվել է, որ վերոնշյալ հասցեում տեղադրված են տեսախցիկներ և տարածքը տեսաձայնագրվում է: Խախտումը արձանագրվել է ժամը 14:30-15:00 հատվածում:

Բողոքաբերը վերոնշյալի առնչությամբ հայտնում է, որ տարծքում առկա չեն տեսաձայնագրող սարքեր և տեսախցիկներ և հավելում, որ ժամը 14:56-ի դրությամբ է կատարվել վճարում 480 (չորս հարյուր ութսուն) ՀՀ դրամի չափով և հիմքը կարող է հանդիսանալ «Z» հաշվետվությունը: Արձանագրության մեջ նշվել է, որ գնումները կատարվել են ժամը 14:45-ին, սակայն չկա հաստատող ոչ մի փաստաթուղթ և ապացույց:

Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանը խնդրում է վերանայել ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 19.08.2022թ.-ի թիվ 4215970 արձանագրությունը:

2. Դիմում-բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության պետի 22.07.2022թ.-ի N 4215970 հանձնարարագրի (այսուհետ նաև՝ Հանձնարարագիր) համաձայն Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանի մոտ կատարվել է հսկիչ գնման ուսումնասիրություն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության և (կամ) հսկիչ դրամարկղային մեքենաների միջոցով դրամական հաշվարկների համար սահմանված կարգերի ու կանոնների պահանջների պահպանումն ուսումնասիրելու նպատակով:

Հանձնարարագրի օրինակը 26.07.2022թ.-ին առձեռն փորձ է արվել ներկայացնել Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանին, սակայն վերջինս բացակայել է ստուգման վայրից:

Հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձի գրառման համաձայն ուսումնասիրությունը փաստացի սկսվել է 26.07.2022թ.-ին:

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 19.08.2022թ.-ի թիվ 4215970 արձանագրության (այսուհետ նաև՝ Արձանագրություն) համաձայն՝ ավագ հարկային տեսուչ Անահիտ Կարախանյանի կողմից 26.07.2022թ. ժամը 14:45-ին Վարդգես Հովհաննիսյան ԱԶ-ին /ՀՎՀՀ 57273841/ պատկանող, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի Անի թաղ. 11 9գ 13 հասցեում գործող խանութից կատարվել է հսկիչ գնում 480 դրամի չափով՝ գնվել է 0,74 կգ ծիրան 260 դրամ /1 կգ արժեքը 350 դրամ/ և 0,62կգ սալոր 220 դրամ /1 կգ արժեքը 350 դրամ/, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ դրամով: Վճարված 480 դրամ գումարը վաճառող Գագիկ Հովհաննիսյանի կողմից չի մուտքագրվել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել: Հսկիչ գնումն անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և հսկիչ գնման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետ՝ ժամը 14:55-ին գլխավոր հարկային տեսուչ Աիդա Պետոյանի կողմից ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն՝ 4500 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չի եղել կատարված վճարման արժեքը: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 480 դրամը, ժամը 14:46-ին մուտքագրվել է ՀԴՄ, դուրս է բերվել կտրոն և ժամը 14:57-ին նորից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն՝ 4980 դրամ ընդհանուր գումարով: Գնված ապրանքները ենթակա չեն հետ վերադարձման: Հսկիչ գնմամբ պարզվել է, որ տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները /այն է՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ վճարային քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոն/։ Տվյալ պահանջները չկատարելը դիտվում է խախտում նաև ՀՀ Կառավարության 03.12.2020թ.-ի թիվ 1976-Ն որոշման թիվ 3 հավելվածի 17-րդ կետով: Արդյունքում տնտեսավարող սուբյեկտին ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով առաջադրվում է տուգանք՝ 201193 դրամի չափով (200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը՝ $238560 \cdot 0,5\% = 1193$ դրամ):

3. Բողոքարկման առարկային վերաբերվող իրավական կարգավորումներ և եզրահանգումներ

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնումներն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման հանձնարարագիրը հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին ծանոթացման է ներկայացվում հսկիչ գնման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու պահին, իսկ խախտումներ չհայտնաբերելու դեպքում՝ հսկիչ գնումից (գնումներից) հետո, բայց ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ժամկետի վերջին օրը: Հսկիչ գնումը փաստացի սկսելու օրվա վերաբերյալ գրառումը հանձնարարագրում կատարվում է հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից: Հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից հանձնարարագիրը

ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու դեպքում հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կարգով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման (գնումների) արդյունքում նույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում հանձնարարագրի ներկայացման օրը երկու օրինակից կազմվում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով արձանագրություն հսկիչ գնման ընթացքում կատարված խախտումների վերաբերյալ:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ խախտումների վերաբերյալ արձանագրության երկու օրինակներն արձանագրությունը կազմելու օրը ներկայացվում են հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Արձանագրությունը ստորագրում են հսկիչ գնում կատարող անձը (անձինք) և հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը, ինչպես նաև հարկ վճարողի անունից ապրանքներ մատակարարող (վաճառող), աշխատանքներ կատարող, ծառայություններ մատուցող և (կամ) դրամական հաշվարկ կատարող աշխատողը (աշխատողները): Հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն արձանագրության հարկային մարմնի օրինակի վրա կատարում է գրառում այն ստանալու մասին և հանձնում է հարկային մարմնի պաշտոնատար անձին, իսկ արձանագրության վերաբերյալ առարկություններ ունենալու դեպքում դրա մասին նշում է կատարում արձանագրությունում: Խախտումների վերաբերյալ արձանագրությունն ստորագրելուց և ստանալուց հրաժարվելու դեպքում այդ մասին հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) համապատասխան գրառում է կատարում արձանագրության օրինակների վրա, և հարկային մարմնի կնքած արձանագրության պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագծի հետ:

Նույն հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման արդյունքում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին կամ նրա պաշտոնատար անձին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծ, որում նշվում են նաև տեղեկություններ հսկիչ գնման հանձնարարագրի շրջանակներում կատարված նախորդ բոլոր գնումների վերաբերյալ:

Նույն մասի համաձայն՝ Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը:

Իր հերթին, ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոն:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 382-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և

նոտարները պարտավոր են պահպանել Կառավարության սահմանած՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնները:

ՀՀ կառավարության 2020 թվականի դեկտեմբերի 3-ի N 1976-Ն որոշմամբ հաստատվել է հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կիրառության կանոնները՝ համաձայն N3 հավելվածի (այսուհետ նաև՝ N3 հավելված):

N3 հավելվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ գանձապահը պարտավոր է՝

1) ՀԴՄ-ի միջոցով մուտքագրել ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրման համար անհրաժեշտ տվյալները, որոշել գնման ընդհանուր գումարը և տեղեկացնել գնորդին կամ պատվիրատուին.

2) ապրանքները հանձնելու պահին՝ գնորդից կամ կատարված աշխատանքների կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց՝ պատվիրատուից գումար ստանալու դեպքում, իսկ կանխավճարների կամ մասնակի վճարումների դեպքում՝ գումարը մուտքագրելուց անմիջապես հետո տրամադրել ՀԴՄ կտրոն:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ ՀԴՄ-ի կտրոն չտրամադրելը, այդ թվում՝ ստացված կանխավճարի դիմաց:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ գնված ապրանքի կամ ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության արժեքը (այդ թվում՝ կանխավճարի) չմուտքագրելը կամ դրանց արժեքից ցածր արժեքի (այդ թվում՝ կանխավճարից ցածր կանխավճարի) մուտքագրումը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների (բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի) խախտման համար կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է 200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝

Անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է՝

ա) անձը՝ նրա համար բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում.

բ) վարչական մարմինը՝ անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Անդրադառնալով դիմում-բողոքով ներկայացված բողոքաբերի պնդմանն առ այն, որ փաստացի գնումն իրականացվել է ժամը 14:56 և հիմքը «Z» հաշվետվությունն է, Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ իրականացված ուսումնասիրության շրջանակներում ձևավորված ապացույցի, այն է՝ հսկիչ գնման (գնումների) ընթացքում կատարված խախտումների վերաբերյալ 26.07.2022թ. կազմված թիվ 4215970 արձանագրությամբ հիմնավորվել է 19.08.2022թ. հսկիչ գնման ուսումնասիրության թիվ 4215970 Արձանագրությամբ հայտնաբերված ՀՀ հարկային օրենսդրության խախտման հանգամանքը: Գնումը կատարվել է 14:45, տրամադրված գումարը չի մուտքագրվել ՀԴՄ, տեղում ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվություն, որում ներառված չի եղել կատարված վճարման արժեքը: Այնուհետև չմուտքագրված գումարը վերականգնվել է ժամը 14:46, դուրս է բերվել ՀԴՄ կտրոն և կրկին

դուրս է բերվել «Z» հաշվետվությունը: Ավելին, Հանձնաժողովը նաև արձանագրում է, որ սույն գործի շրջանակներում բացակայում են բողոքաբերի դիմում-բողոքը բավարարելու հիմքեր:

Ելնելով վերը նշված իրավանորմերի դրույթներից և հիմք ընդունելով սույն որոշման 2-րդ կետում բերված փաստական տվյալները և նախորդիվ կատարված վերլուծությունները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Արձանագրությունը կազմվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, այն հիմնավոր է, որի պայմաններում դիմում-բողոքը ենթակա է մերժման:

4. Եզրափակիչ մաս

Ելնելով քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 20-րդ բաժնով, «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 19.08.2022թ.-ի թիվ 4215970 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Վարդգես Հովհաննիսյանի դիմում-բողոքը մերժել:

Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում իրազեկելուն հաջորդող օրվանից:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել դատարան:

 Recoverable Signature

X

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Signed by: SMBATYAN ARTYOM 3210860416

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ